

Sygn. akt I Ca 120/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2013 roku

Sąd Okręgowy we Włocławku Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSO Mariusz Nazdrowicz

Sędziowie: SSO Maria Woźniak

SSO Andrzej Witka – Jeżewski (spraw.)

Protokolant: st. prot. sąd. Katarzyna Domańska

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2013 roku we Włocławku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. G.

przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno – Handlowo – Usługowemu i (...) Spółce Jawnej w I.

o zwolnienie od egzekucji

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Lipnie z dnia 13 lutego 2013 roku, sygnatura akt I C 350/12

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Lipnie Wydział I Cywilny w sprawie z powództwa A. G. przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno – Handlowo - Usługowemu i (...) Spółce Jawnej w I. o zwolnienie od egzekucji oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Przeciwko dłużnikowi (...) Ltd. prowadzone jest, przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lipnie R. D., w sprawie sygn. akt Km 2894/10, postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela PPHU i (...) - K. G., (...) Spółka Jawna. Wierzyciel jako sposób prowadzenia egzekucji wskazał egzekucję z rachunku bankowego, ruchomości, nieruchomości i wierzytelności.

Komornik Sądowy w dniu 17 grudnia 2010 r. dokonał zajęcia samochodu osobowego marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...), o szacunkowej wartości 45.000 zł, dowodu rejestracyjnego w/w pojazdu oraz kluczyka. Dłużnik podał do protokołu, że nie jest właścicielem ani współwłaścicielem zajętego samochodu, wskazując że właścicielem tego pojazdu jest jego żona A. G.. Dowód rejestracyjny wystawiono na nazwisko powódki A. G..

Sąd Rejonowy w Wadowicach, postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2011 r. w sprawie sygn. akt Co 163/11, oddalił skargę powódki na czynność Komornika - zajęcie tego samochodu.

16 czerwca 2011 r. wierzyciel wniósł o skierowanie zajętego samochodu do sprzedaży komisowej. Sprzedaż nastąpiła 18 czerwca 2011 r., uzyskano sumę 45.000 zł. Z powyższej kwoty w dniu 24 czerwca 2011 r przekazano wierzycielowi kwotę 32.197,23 zł. Pozostałą kwotę przekazano pełnomocnikowi wierzyciela i na zaliczono na poczet kosztów egzekucji.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Lipnie z dnia 12 lipca 2011 r. dokonano zabezpieczenia roszczenia w niniejszej sprawie przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego w części dotyczącej samochodu V. (...), do dnia prawomocnego zakończenia postępowania.

Sąd Rejonowy stan faktyczny sprawy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów urzędowych i prywatnych, których prawdziwości i autentyczności nie podważała żadna ze stron. Pozwany nie zaprzeczał, iż przedmiotowy pojazd stanowi majątek osobisty żony dłużnika A. G.. Strony nie zaprzeczały, iż suma uzyskana ze sprzedaży stanowiła kwotę 45.000 zł., a ponadto, iż z kwoty tej została przekazana wierzycielowi suma 32.197,23 zł., a pozostałą część zaliczono na opłatę egzekucyjną i wydatki.

Sąd Rejonowy wskazał, że w orzecznictwie i w nauce przyjmuje się, że przeciwko czynnościom, które spowodowały naruszenie praw osoby trzeciej osoba ta może skutecznie reagować jedynie w drodze powództwa o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji (art. 841 k.p.c.). Oznacza to, że zajmując te nieruchomości wbrew wyraźnemu sprzeciwowi osoby trzeciej, komornik nie narusza przepisu art. 845 § 2 zdanie 1 k.p.c.

Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo z art. 841 najpóźniej można wytoczyć do chwili zakończenia postępowania egzekucyjnego. W dalszym czasie osoba trzecia może jedynie żądać, w drodze odrębnego powództwa, zwrotu wyegzekwowanego świadczenia lub naprawienia szkody wyrządzonej na skutek skierowania egzekucji do danego przedmiotu.

Sąd Rejonowy przyjął, iż komornik, prowadząc zgodnie z wnioskiem wierzyciela pozwanego postępowanie egzekucyjne w sprawie sygn. akt Km 2894/10, nie naruszył przepisów postępowania, czynności dokonywał w prawidłowy sposób. W czasie trwania postępowania egzekucyjnego przedmiot egzekucji przestał istnieć, albowiem w dniu 18 czerwca 2011 roku został zbyty, zaś kwota uzyskana ze sprzedaży została przekazana wierzycielowi w dniu 24 czerwca 2011r. Ponieważ pierwotne roszczenie się zdezaktualizowało powódka wystąpiła ze zmienionym żądaniem - zwolnienia od egzekucji kwoty uzyskanej ze sprzedaży samochodu. Zdaniem Sądu Rejonowego ta zmiana żądania była nieskuteczna, ponieważ została zgłoszona po terminie zakończenia postępowania egzekucyjnego. Powódka nie miała już interesu prawnego w wytoczeniu powództwa (zmianie powództwa) z uwagi na brak przedmiotu egzekucji.

Z tych względów powództwo zostało oddalone. O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka. Zaskarżyła go w całości. Zarzuciła Sądowi Rejonowemu naruszenie prawa procesowego, tj. art. 841 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie. Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I Instancji, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego temu Sądowi.

Uzasadniając apelację powódka wskazała, że jest uprawniona do wniesienia powództwa o zwolnienie od egzekucji samochodu osobowego. Jej zdaniem takie roszczenie uzasadnione jest również po dokonaniu sprzedaży ruchomości i po przekazaniu kwoty uzyskanej z egzekucji wierzycielowi. Twierdziła też, że skorzystanie z drogi procesu odszkodowawczego, na co wskazał Sąd Rejonowy, jest dłuższe i trudniejsze dowodowo.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości z uwagi na jej bezzasadność i o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, wg norm przepisanych. Twierdził, że zarówno działania wierzyciela jak i komornika były prawidłowe i mieściły się w granicach prawa. Zabezpieczenie roszczenia przez Sąd nastąpiło bowiem dopiero w dniu 12 lipca 2011 r. Postanowienie o zabezpieczeniu doręczono pozwanemu dopiero w dniu 5 października 2011 r. Zdaniem pozwanego dokonana przez powoda w dniu 17 stycznia 2012 r. zmiana

roszczenia na zwolnienie sumy uzyskanej w toku egzekucji z ruchomości była spóźniona i nieskuteczna z uwagi na brak przedmiotu egzekucji oraz wcześniejsze przekazanie kwoty uzyskanej z egzekucji wierzycielowi.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd drugiej instancji podziela i przyjmuje za własne. Przede wszystkim Sąd I instancji prawidłowo ustalił, że powództwo o stało zabezpieczone w dniu 12 lipca 2011 r. Prawidłowe i niekwestionowane przez strony jest też ustalenie, że do sprzedaży licytacyjnej samochodu doszło w dniu 18 czerwca 2011 r., a do podziału sumy uzyskanej z jego sprzedaży w dniu 24 czerwca 2011 r. W oparciu o prawidłowo ustalony stan faktyczny Sąd I instancji dokonał prawidłowej analizy prawnej. Ocenę prawną dokonaną przez Sąd I instancji Sąd Okręgowy w pełni podziela.

Jak wynika z cytowanego przez Sąd Rejonowy, ale również w apelacji przez powódkę, orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2007 r. (IV CSK 271/07) w sprawie o zwolnienie zajętej rzeczy od egzekucji powód może - po dokonaniu przez komornika sprzedaży tej rzeczy - zmienić roszczenie na żądanie zwolnienia od egzekucji kwoty pieniężnej uzyskanej ze sprzedaży. W sprawie dokonano zmiany treści żądania, w dniu 9 stycznia 2012 r.

Zgłoszenie żądania zwolnienia od egzekucji kwoty pieniężnej uzyskanej ze sprzedaży możliwe jest jednak tylko do momentu, w którym nie dokonano prawomocnego podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Czas trwania egzekucji wyznaczają bowiem dwie czynności - dokonanie zajęcia rzeczy ruchomej oraz przekazanie środków uzyskanych ze sprzedaży osobie uprawnionej (wierzycielowi), chyba że wcześniej postępowanie egzekucyjne zostanie umorzone. Skoro zatem art. 841 k.p.c. uprawnia osobę trzecią do żądania zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, która narusza jej prawa (ew. w drugiej kolejności do żądania zwolnienia od egzekucji sumy z niej uzyskanej), należy przyjąć, że żądanie dotyczy przedmiotu egzekucji w czasie jej trwania, a więc od zajęcia do chwili przekazania kwoty uzyskanej z jej sprzedaży wierzycielowi. Nie jest więc możliwe żądanie zwolnienia spod egzekucji sumy z niej uzyskanej po dokonaniu podziału sumy. Słusznie wskazał Sąd Rejonowy, że w toku postępowania wszczętego na podstawie art. 841 § 1 k.p.c. w pierwszym rzędzie zbadać należy, czy ostatecznie zakończone zostało postępowanie egzekucyjne wobec rzeczy ruchomej, której zwolnienia od egzekucji domaga się osoba uprawniona. Tylko bowiem w czasie trwania postępowania egzekucyjnego możliwy jest sposób ochrony praw podmiotowych powódki przewidziany w art. 841 § 1 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie sygnatura akt II CKN 1071/00, Lex nr LEX nr 75356).

Na marginesie tylko wskazać należy, że teza powyższa wynika wprost z powołanego w apelacji uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2007 r. (IV CSK 271/07), który stwierdził, że po sprzedaniu przez komornika zajętej rzeczy ruchomej powód, z zachowaniem miesięcznego terminu przewidzianego art. 841 § 3 k.p.c., może - aż do chwili przekazania wierzycielowi kwoty uzyskanej ze sprzedaży - żądać zwolnienia tej kwoty od egzekucji, albo, jak w rozpoznawanej sprawie, zmienić pierwotne żądanie o zwolnienie zajętego przedmiotu na żądanie zwolnienia od egzekucji sumy pieniężnej.

Wobec powyższego apelację oddalono, na podstawie art. 385 k.p.c.

Zgodnie z art. 108 § 2 sąd drugiej instancji, uchylając zaskarżone orzeczenie i przekazując sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, pozostawił mu także rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej. Skoro rozstrzygając o kosztach procesu Sąd pierwszej instancji, który ponownie rozpoznawał sprawę w następstwie uchylenia wyroku, orzekł o całości kosztów poniesionych przez każdą ze stron od chwili wytoczenia powództwa, orzekanie o zwrocie kosztów stronie wygrywającej apelację, a nie ponoszącej jej kosztów było zbędne.